

Committee for the welfare of minorities and backward classes

311. SHRI BEKAL. UTSAHI Will the Minister of WELFARE be pleased to refer to reply to Starred Question 362 given in the Rajya Sabha on the 21st August, 1987 and state:

(a) whether Government have since constituted a Committee On the welfare of the minorities and other backward classes;

(b) if so, what is the composition, status and procedure of the Committee;

(c) whether any meeting of the Committee has been held so far;

(d) if so, whether the need for the promotion of Urdu language was also emphasised in the meeting;

(e) what steps Government have taken or propose to take for the promotion of Urdu language and appointment of Urdu-knowing staff; and

(f) what are the decisions of the Committee and the follow-up action taken by Government on those decisions?

THE MINISTER OF STATE OF THE MINISTRY OF WELFARE (DR. RAJENDRA KUMARI BAJPAI): (a) to (c) There is already a Minorities Cell functioning in the Ministry of Welfare to look after and review the programmes for the welfare of minorities and progress of implementation of the 15 Point Programme of the Prime Minister. A Cabinet Committee at the Centre also exists. The progress of the implementation of the programme at the State level is quarter at Chief and Chief Secretaries level. In addition there are monthly reviews at District level. There is Minorities Commission to evaluate the working of the safeguards provided in the Constitution for the protection of the minorities.

There is thus no need to set up any further Committee for the purpose.

(d) to (f) The Development of Urdu is the concern of the Ministry of Human Resource Development. That Ministry has a permanent Taraqi Urdu Board with a Standing Committee which advises the Govt. relating to the policies and programmes for the development and promotion of Urdu language. The Standing Committee meets at least twice a year. The Taraqi Urdu Board and the Standing Committee are of permanent nature.

श्री बेकल उत्साही : सभापति महोदय,

“उनका जवाब एक ही लम्हे में खत्म था.

लेकिन मेरे सवाल का हक़ देर तक रहा।

पतवार कागज़ी है तो पत्नी की नाव है,

हैं उस नदी में जिसका हवा में बहाव है।”

सभापति महोदय, मैं कहना चाहता हूँ कि जो जवाब दिया है हमारी मंत्री महोदया ने वह जवाब तो मैंने जो सवाल किया है उससे बिल्कुल अलग होकर, कतराकर दिया है। कुछ उसका मतलब ही समझ में नहीं आया है। मैं पूछना चाहता हूँ कि क्या हुकूमत ने बक्फ़ तरमीमी कमेटी, 1984 की रिपोर्ट कबल कर ली है। अगर हाँ तो रिपोर्ट का गौर किस मरहले में है। इस रिपोर्ट की बुनियाद पर इस दिन में कानून किस वक़्त पेश किया जायेगा। हुजूरवाला मैं खुद अमेंडमेंट कमेटी में था। यह पहली कमेटी थी जिसने एक महीने में सारा काम करके दे दिया जो अब तक सदन में नहीं आया, अब तक मंत्री महोदया सदन में एक्ट नहीं लायी है तो मैं वहीं पूछना चाहता हूँ कि बक्फ़ एक्ट की तरमीम में जो ग़ैर मामूली देर हो रही है उसकी वजह क्या है, क्या वे यह बताएंगी?

डा० राजेन्द्र कुमारो राजपेयी : माननीय सदस्य ने जो मूल प्रश्न किया है, सप्लीमेंटरी उससे बिल्कुल अलग है। मूल प्रश्न से इसका कोई मतलब नहीं है, क्योंकि बक्फ़ अमेंडमेंट एक्ट जो 1984

का है उसके लिए कमेटी बनायी गयी थी, यह बात सही है कि माननीय सदस्य उसके मेम्बर थे, उस कमेटी ने अपनी बात भी पूरी की है, मॉडिग्स हुई सब कुछ हुआ और सरकार के पास वह सब विचारार्थ है।

श्री बेकल 'उत्साही' : सभापति महोदय, मैं क्या अर्ज करूँ। जो उत्तर मिल रहा है उससे कुछ न तो जमीर को इत्मीनान है न जिस्म को।

महोदय, कभी तो माइनारिटी सेल को सौंप दिया जाता है कभी स्टेट गवर्नमेंट को। लेकिन खुद सरकार क्या कर रही है और मंत्री महोदया क्या कर रही है ?

मैंने माइनारिटीज और बैकवार्ड क्लासेज के लिए कुछ सवाल किये थे उनको भी उन्होंने अलग-अलग कर दिया। मुझे कहना यह है कि :

"स्टेशनों पर पानी पिलाते हैं, तो अच्छा, हाँ, पनघटों पर थोड़ा बहुत भेदभाव है।"

मैंने कुछ उर्दू के लिए सवाल किये थे तो उसके लिए भी एक शेर पेश कर दूँ :

कल रात उनको देखा था, उर्दू लिखास में,
कोई यह कह रहा था कि अगला चुनाव है।"

यही हालत है हज़र। तो मैं सप्ली-मेंटरी पूछना चाहता हूँ कि क्या मंत्री महोदया बताएंगी कि अल्पसंख्यकों की सहूलियत, विकास और बहुवर्दी और उनकी तरफ़ी के लिए जो 21 अगस्त, 1987 को राज्य सभा में रिपोर्ट पेश हुई थी उसी बारे में आपका क्या खयाल है।

डा. रत्नाकर पाण्डेय : शेर का जवाब शेर में होना चाहिए।

डा. राजेश कुमार बाजपेयी : माननीय सदस्य ने विद्युत प्रश्न का हवाला देते हुए प्रश्न पूछा है कि उस पर क्या किया जा रहा है। माननीय सदस्य

जानते हैं कि प्राइम मिनिस्टर का जो 15 पाइंट प्रोग्राम है उसके तहत कार्यक्रम लिये गये हैं और उन कार्यक्रमों के अनुसार जो भी ऐसे प्रश्न हैं जिनसे माइनारिटीज का लाभ हो सकता है डानामिक दृष्टि से या और दूसरी प्रकार से, उन पर कदम उठाया जा रहा है।

شہری بیکیل اتساعی : سہوا پتی

سہودے -

مدان کا جواب ایک ہی لمحہ میں ختم ہے لیکن مہودے سوال کا حق دیو تک رہا ہے پتووار کا مذبی ہے تو پتی کی ناپ ہے مہیں اس ندی میں جسکا ہوا مہیں بہاؤ ہے۔

سہوا پتی سہودے - میں کہتا

چاہتا ہوں کہ جو جواب دیا ہے

ہماری ملتی سہودے نے وہ جواب تو میں نے جو سوال کیا ہے اس سے بالکل الگ ہو کر - کہہ کر دیا ہے -

کچھ اسکا مطلب ہی سمجھ میں نہیں آیا ہے - میں پوچھنا چاہتا

ہوں کہ کیا حکومت نے وقف ترمیمی

کمیٹی - 1987 کی رپورٹ قبول

کر لی ہے - اگر ہاں تو رپورٹ کا غور

کس مرحلہ میں ہے - اس رپورٹ

کی بنیاد پر اس سदन میں قانون

کس وقت پیش کیا جائیگا -

حضور والا - میں خود اس وقت

کمیٹی میں تھا - یہ پہلی کمیٹی

تھی جس نے ایک مہلہ میں سارا

کام کر کے دیا - اب تک سदन

میں نہیں آیا - اب تک ملتی

سہودیہ سदन میں ایکٹ میں لائی

[] Transliteration in Arabic Script.

ہیں تو میں وہی پوچھنا چاہتا ہوں کہ وقف ایکٹ میں ترمیم میں جو غیر معمولی دیر ہو رہی ہے اسکی وجہ کیا ہے - کیا یہ بتائیں گی -

ڈاکٹر راجندر کماری واجپئی :

مائٹیم سڈیٹھ نے جو سوال پرسن کیا ہے - سبلمنٹری اس سے بالکل الگ ہے - سوال پرسن سے اسکا کوئی مطلب نہیں ہے کیونکہ وقف املڈمنٹ ایکٹ جو ۱۹۸۲ کا ہے اسکے لئے کمیٹی بندی گئی تھی - یہ بات صحیح ہے کہ سائڈ سڈیٹھ اسکے سپر تھ - اس کمیٹی نے ایسی بات ہی پوری کی ہے - سبلمنٹس ہوئی - سب کچھ ہوا اور سوکار کے پاس وہ رہر غور ہے -

شری بیکل اتساہی : سدھاپتی

مہودے - میں کیا عرض کروں - جو جواب مل رہا ہے اس سے کچھ نہ تو ضمیر کو اطمینان ہے اور نہ جسم کو اطمینان ہے - مہودے - کہہی تو مائٹارٹیز سہل کو سونپ دیتے ہیں - کہہی اسٹیمٹ گورنمنٹ کو سونپ دیتے ہیں لیکن خود سرکار لیا کر رہی ہے اور سبست مہودے لیا کر رہی ہیں -

میں نے مائٹارٹیز اور بوک ورد کلاسز کیلئے کچھ سوال کئے تھے انکو

بھی انہوں نے الگ الگ کر دیا ہے - مجھے کہنا یہ ہے کہ :

دہاشٹھشوں پر پانی پلاتے ہیں - تو اچھوت ہاں پنکھٹوں پر تھوڑا بہت بھید بھاڑ ہے -

میں نے کچھ اردو کیلئے سوال کئے تھے تو انکے لئے بھی ایک شعر پڑھو اور دوں :

ہدیہ ما ہے آج ان کو بھی اردو لباس میں کوئی یہ کہہ رہا تھا کہ اگلا چٹاؤ ہے -

یہی سوالات ہوتے ہیں حضور - دتو میں سبلمنٹری پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا مڈری مہودے بتائیں گی کہ اقلیتوں کی صلاحیت - مہودے اور انکی ترقی کیلئے جو ۲۱ اگست ۱۹۸۷ کو راجیہ سبھا میں رپورٹ پڑھ کر ہوئی تھی اس کے بارے میں تر آپکا کیا خیال ہے -

ڈاکٹر رتناکر پانڈے : شعر کا جواب شعر سے ہونا چاہئے -

ڈاکٹر راجندر کماری واجپئی :

مائٹیم سڈیٹھ نے پچھلے پرسن کا حوالہ دیتے ہوئے پرسن پوچھا ہے کہ اس پر کیا کیا جا رہا ہے - مائٹیم سڈیٹھ جانتے ہیں کہ پرائم منسٹر کا جو پندرہ پوائنٹ پروگرام ہے اسکے تحت کلویہ کرم لئے گئے ہیں اور ان کلویہ کرموں کے اوسار و بھی ایسے پرسن ہیں جن سے مائٹارٹیز کا فائدہ

ہو سکتا ہے انعامک طریقے سے یا اور
دوسری طرح سے ان پر قدم اٹھایا
جا رہا ہے -

MR. CHAIRMAN: Question Hour is over.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Setting up Of an international body for small newspapers

*301. SHRIMATI RENUKA CHOWDHURY: Will the Minister of INFORMATION AND BROADCASTING be pleased to state;

(a) whether there is any proposal under Government's consideration to set up an international body for small newspapers;

(b) if so, what are the details thereof; and

(c) by when the proposal is likely to be finalised?

THE MINISTER OF STATE OF THE MINISTRY OF INFORMATION AND BROADCASTING (SHRI AJIT PANJA): (a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise. Problems of the

fishing industry

*303. SHRI SUBAS MOHANTY: Will the Minister of AGRICULTURE be pleased to state;

(a) what steps Government are taking to assist the fishing industry which is in doldrums due to poor catches;

(b) whether in view of the steady decline of shrimp catches, Government propose to review all its policies including chartering and joint ventures;

(c) if not, to what factor Government attribute the steady decline of the marine catches for the third consecutive year;

(d) whether any Committee has since been appointed to study the relief measures for this industry employing lakhs of poor people; and

(e) what other measures are being considered to help the fishing industry?

THE MINISTER OF AGRICULTURE (SHRI G. S. DHILLON): (a) to (c) Marine fish landings during the last six years are indicated below:—

Year	(in lakh Tones)	
	Marine Fish Production	Total fish Production
1981-82	14 45	24 44
1982-83	14.27	23 67
1983-84	15 19	25-06
1984-85	16 98	28 01
1985-86	17 16	28 76
1986-87(P)	17.13	29.42

(P) -Provisional

Shrimp landings during the last six years are also indicated below:—

Year	(in Lakh tonne;)	
		Shrimp Production
1981	1 64	
1982	2 10	
1983	1 93	
1984	2 03	
1985	2-32	
1986	2-15	